

BRUG NETTET

PÅ OPDAGELSE I DANSKERNES
FORBRUG GENNEM TIDEN

samvirke
CLASSIC
-e-arkiv fra 1928 til i dag

CLASSIC.SAMVIRKE.DK

INDHOLD:

BRUG NETTET og bliv klogere side 5
Sådan bruger du Samvirke Classic side 6
Tema 2 – Mad side 8

KOLOFON:

Udarbejdet af: MegaNørd

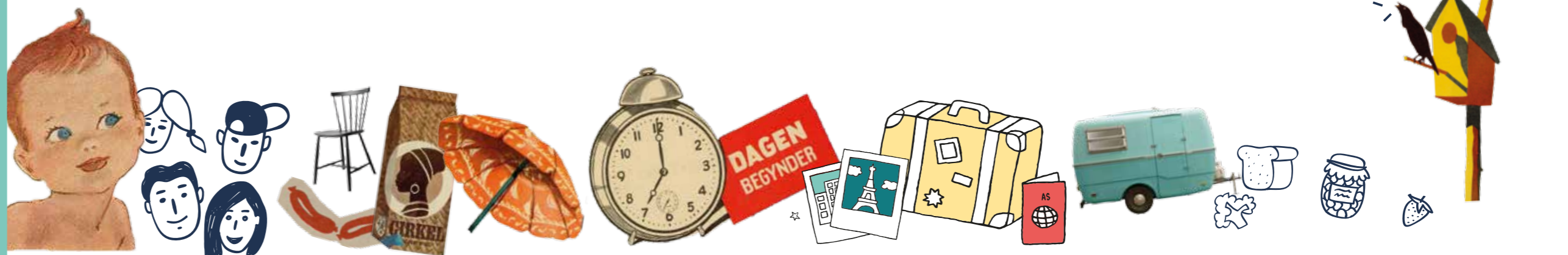
For: Samvirke og
Coop Skolekontakten

Oplag: 20.000

Papirtype: FSC Amber Graphi

Trykkeri: Lavpristrykkeriet

Årstal: 2017

BRUG NETTET - OG BLIV KLOGERE

Moderne livsstil og gamle opskrifter. Krydderier, møbler og ferierejser. Alt det og meget mere kan man læse om i magasinet Samvirke. Også på nettet.

Samvirke er et forbrugermagasin, der er udkommet i næsten 90 år. Det er Coop, der udgiver Samvirke.

Alle Samvirke ligger i dag på nettet, og du kan finde dem på hjemmesiden: **classic.samvirke.dk**.

Det er en skattekiste af viden, der fortæller om dit liv, dine forældres liv og dine bedsteforældres liv.

Skattekisten er så stor, at vi har lavet et blad, der kan være en slags vejviser i den digitale verden. Bladet sidder du med lige nu. Det hedder **BRUG NETTET**.

I **BRUG NETTET** finder du opgaver til både dansk, historie og madkundskab, og opgaverne kan du kun løse ved at søge svarene i de digitale Samvirke-magasiner.

Undervejs i **BRUG NETTET** kan du holde øje med læringsmålene for at se, hvad du træner og lærer. Du kan også holde øje med de små ikoner:

iPaden betyder, at du skal søge på Samvirke Classic

Spørgsmålstegn betyder, at det er en opgave.

Nogle steder er der et play-symbol. Det betyder, at du skal finde et filmklip på coop150.samvirke.dk/biograf

På de næste sider får du lidt hjælp til at komme i gang.

God fornøjelse

Historien bag

Coop står bag mange af de butikker, du kender fra din hverdag: Kvickly, SuperBrugsen, Fakta, Irma, Dagli' Brugsen og coop.dk.

Coop er en forening. I stedet for at én person ejer firmaet og tjener penge, så er det alle foreningens medlemmer, der er ejere.

Ideen bag Coop opstod helt tilbage i midten af 1800-tallet, hvor den første Brugs blev stiftet i Thisted.

Butikken var en del af foreningen, som sørgede for, at medlemmerne kunne få varer som sukker, mel og smør til en god pris, fordi ingen skulle tjene et overskud.

Den idé lever stadig. Man må gerne handle i Coops butikker, selvom man ikke er medlem. Men er man medlem, får man rabatter og særlige tilbud.

SÅDAN BRUGER DU SAMVIRKE CLASSIC

SÅDAN SØGER DU PÅ SAMVIRKE CLASSIC

Her får du den første opgave, så du kan blive fortrolig med Samvirke Classic.

? På hvor mange forsider står ordet 'mad'?

- 1** Er du inde på Samvirke Classic? Ok. Tryk på de **tre vandrette streger** i øverste højre hjørne, hvis du bruger telefon eller tablet. Hvis du bruger computer, så gå bare videre til næste punkt.
- 2** Klik ind på **'Søg i e-arkivet'**, og skriv dit ord **'mad'** i søgefeltet.
- 3** Scroll lidt ned, så kan du se, at søgeresultaterne er delt op i grå kasser med **'Emner'**, **'Kategori'** og **'Periode'**.
- 4** Kig under **'Kategori'**, og find punktet **'Forside'**. Svaret står i parentes.

? Kan du finde svaret? Og når du nu er i gang. I hvilket årti optræder ordet 'mad' flest gange i Samvirke?

SE VEJLEDNINGSFILM TIL, HVORDAN DU SØGER:
CLASSIC.SAMVIRKE.DK/SKOLETJENESTEN

SÅDAN FINDER DU ET BESTEMT OPSLAG PÅ SAMVIRKE CLASSIC

Nu skal du prøve at finde et bestemt opslag. Når du har fundet det rigtige, så ved du, hvad logoet var på tændstikkerne i 1928.

- 1** Tryk på **de tre vandrette streger** i øverste højre hjørne, hvis du bruger en telefon eller tablet. Hvis du bruger computer, så gå bare videre til næste punkt.
- 2** Klik på **'Magasiner Oversigt'**. Så ser du, at alle Samvirke-magasinerne er sorteret i årtier. Vælg **'1928-1939'**.
- 3** Find årstallet **1928**, og klik på bladet **'Januar (2) 1928'**.
- 4** Tryk på den **røde firkant med fire hvide kasser**, og find det rigtige sidetal; i denne opgave er svaret på side 4.

? Hvem er på reklamen for tændstikker? Kender du ham?

LÆRINGSMÅL

Jeg lærer at planlægge og gennemføre en søgning i Samvirke Classic.

Samvirke hed Brugsforenings-Bladet fra 1928 til 1945.

Nogle gange skal du helt ned i bunden, og klikke på næste side for at finde den årgang, du søger.

KONKURRENCE

Hvem i klassen er hurtigst til at søge og finde svarene?

? Hvad handler reklamen om?
70'ERNE → Juni (2) 1972 → s. 3

? Hvilket bær finder du på forsiden?
2000 - IDAG → Juni 2000 → Forsiden

? Hvad er på forsiden af det blad, der udkom den måned, hvor du blev født?

MAD

Tema

2

Alt lige fra frikadeller til pitabrød, sukker og ny, nordisk fastfood. Danskerne har alle dage været glade for mad. I dette tema kan du spise dig gennem danskernes madforbrug.

LÆRINGSMÅL

- Jeg kan forklare, hvilke madvarer en sund kost består af i dag, og hvordan den adskiller sig fra tidligere kostråd.
- Jeg kan nævne eksempler på, hvordan madkulturen i Danmark har været anderledes, end den er nu.
- Jeg kan lave retter, som danskere har spist tidligere og nu.

STIKORD

- ➡ MADPYRAMIDE
- ➡ MADOPSKRIFTER
- ➡ NY OG GAMMEL MADKULTUR

Mad

Madkundskab

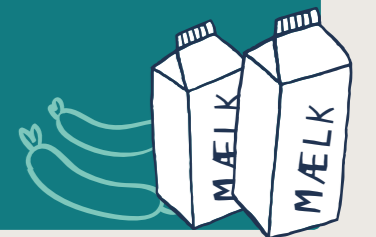
Den sunde pyramide

I 1976 kunne danskerne for første gang se en madpyramide. Den viste, hvilke madvarer en sund kost bestod af. I bunden af pyramiden var de varer, som man skulle spise mest af. I midten og toppen var dem, man behøvede mindre af i sin kost.

Siden 1970'erne har rådene om god kost ændret sig. I 2011 kom en ny madpyramide, hvor nogle madvarer havde skiftet plads.

- ? Hvad er forskellen på de to madpyramider?
- ? Fra hvilken del af den nye madpyramide får du selv mest mad?

EN BID TIL TIDEN

Se her, hvad Danmarks befolkning gennem tiden har fyldt deres maver med. Måske kan du endda finde og lave noget mad, som dine forældre og bedsteforældre spiste som børn.

30'erne

1930'erne: Sukker til brødet

I middelalderen var sukker sjældent og dyrt. Men i 1800-tallet fandt man ud af at få sukker fra sukkerroer, og det blev en almindelig vare. I 1930'erne var det så billigt, at selv fattige spiste det oven på deres gamle brød for at få det til at glide ned.

1959

1959: „Gris på gafflen“

I 1950'erne faldt danskernes forbrug af svinekød. Svineslagterierne i Danmark forsøgte at få danskerne til at spise mere svinekød igen med kampagnen „Gris på gafflen“. Det blev en kæmpe succes. Her finder du tre af de retter, der blev serveret for danskerne dengang.

Kender du retterne? Hvilke retter med svinekød kender du ellers?

50'ERNE → Januar (1) 1959 → s. 20

1962

1962: De dejlige dåser!

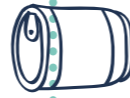
I 1950'erne og 1960'erne steg forbruget af mad på konserverdåser markant. Dåsemanden var en nem løsning, som gjorde livet lettere for den travle husmor, der stod for madlavningen, men også var begyndt at arbejde uden for hjemmet.

Hvilke fordele havde for eksempel grønhæfter på dåse, mener tante Misse?

60'ERNE → Januar (2) 1962 → s. 18

1984

1984: Kød i indpakning

En dolmer er oprindeligt en orientalsk madret, der består af kødfars pakket ind i vinblade. I Danmark og Skandinavien er der dog ikke mange vinblade, og der er i tidens løb opstået en variant. Måske kan dine forældre huske dem fra deres barndom.

Hvad kunne man i 1984 bruge i stedet for vinblade til en dolmer? Følg opskriften på siden og lav en dolmer med dine klassekammerater.

80'ERNE → Oktober 1984 → s. 36-37

2011

2011: Ny, nordisk fastfood

Norden og Danmark især er i de senere år blevet verdenskendte for at lave mad af gode, lokale råvarer. Fine restauranter som NOMA og Geranium laver madoplevelser i topklasse. Men faktisk kan du selv lave din egen, hurtige menu med fire retter. Det er næsten lige så hurtigt som at lave spaghetti med tomatsovs.

Lav en eller flere af retterne og tag tid på, hvor lang tid det tager.

2000 - IDAG → November 2011

→ s. 26-29

Eksira opgave

Klik på 'Søg i e-arkivet' og skriv din yndlingsret i søgefeltet.

Kan du finde den? Hvornår blev den omtalt første gang i Samvirke?

Mad

Madkundskab

NETTET ER FYLDT MED HISTORIER

Gå på opdagelse i danskernes forbrug gennem opgaver og temaer om Butikken, Mad, Familien, Ferie og Emballage.

Materialet er målrettet til dansk og historie i udskolingen samt madkundskab på mellemtrinnet. Desuden er det velegnet til tværfaglige forløb og vikartimer.

Find lærervejledning og
bestil klassesæt på
[classic.samvirke.dk](http://classic.samvirke.dk/skolekontakten)
/skolekontakten